
**NÁSTIN KONCEPCE REKTORA
JANÁČKOVY AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ
pro volební období 2022–2026**

Prof. Mgr. Petr Oslzý

Motivace – pocit zodpovědnosti za chod vysoké školy a její postavení ve společnosti na stráži demokracie

Nástupem do funkce rektora na sebe člověk přebírá především zodpovědnost. Výchovou i geneticky jsem obdařen – dá-li se to takto pojmenovat – zvýšeným pocitem zodpovědnosti i vnitřním závazkem zodpovědnosti se nevyhýbat. Toto vybavení určovalo většinu mých dosavadních postojů v uměleckém i občanském životě. I rozhodnutí přijmout kandidaturu na funkci rektora pro druhé období je vedeno výhradně tímto postojem.

Téměř polovina mého končícího prvního rektorského období byla zasažena, ovlivněna a oktrojována epidemickou pandemií koronaviru a nemoci Covid 19 a jejím těžkým dopadem na život společnosti, na oblast školství a silným (i specifickým) dopadem na vysoké umělecké školy. Celá společnost a s ní i JAMU má za sebou období mimořádného stresu. Před celou společností i před JAMU pak vyvstává otázka, jak se s jeho zážitkem vyrovnáme a nečeká-li nás jeho další vlna. Řada plánů a projektů, které jsem před sebe pro končící období stavěl, nemohla být realizována. Spoustu energie spotřebovala nutnost naplnit základní poslání, jímž je výuka umění a výchova k umění završená dovedením studentů k zdárnému dokončení studia, k absolutoriu a k vyslání do praxe.

Koronavirové období před nás postavilo nečekané a vrcholně náročné úkoly a prověřilo flexibilitu Janáčkovy akademie. Ne-li ze dne na den, tak velmi často z týdne na týden musela být aplikována a studentům, pedagogům i všem zaměstnancům komunikována ochranná opatření. Snaha zajistit výuku, především pak realizaci praktických absolventských výstupů – koncertů a divadelních inscenací – vyžadovala neustálou koordinační komunikaci s dalšími vysokými školami, v našem případě především s nám nejbližší pražskou AMU a dalšími dvěma uměleckými vysokými školami (UVŠ) a společně i samostatně pak komunikaci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem kultury. Ve všech těchto oblastech koronavirové období přineslo řadu nezaměnitelných zkušeností, které by měly být využity, budeme-li se muset vyrovnat s příštími vlnami pandemie (přičemž řada zkušeností může obohatit i naši další praxi).

Vracím se k nejpodstatnější aktuální motivaci pro přijetí rektorské kandidatury na druhé období, již je, jak jsem výše uvedl, zodpovědnost. Ve své

koncepti před čtyřmi lety jsem ve smyslu pěstování i obrany demokracie pojmenoval vysoké školy jako nezaměnitelná „ohniska demokracie“. Na posledním jednání pléna České konference rektorů (ČKR), které proběhlo v pátek 8. října v Mladé Boleslavi a končilo těsně před zahájením parlamentních voleb, jsme se jednoznačně shodli, že vysoké školy v období pandemie prokázaly, že jsou strategickou infrastrukturou státu (to potvrzují i vrcholní představitelé MŠMT). Předseda ČKR, rektor MU prof. Martin Bareš den před tím tamtéž ve svém projevu při Slavnostním zahájení aktuálního akademického roku mluvil o vysoké společenské odpovědnosti vysokých škol obzvláště v současné nejisté a narůstajícím populismem demokracii ohrožující politické situaci našeho státu. Vysoké školy, aniž by nepatřičně aktivně zasahovaly do politického dění, by skutečně v tomto nejistém poli měly být pevnými společensko-etickými oporami demokracie, jak ve vnitřní výchově k demokracii, tak v jednoznačném prodemokratickém působení ve společnosti. V současné optimističtější povolební situaci to platí dvojnásob.

Tento úkol, tato vysoká společenská odpovědnost vysokých škol – a v humánně-filozofickém smyslu by ji umělecké školy na sebe měly brát imperativně – i moje bohatá osobní zkušenost s prodemokratickým společenským působením, kterou jsem připraven nabídnout do této služby, ještě více posilují vnitřní pocit zodpovědnosti, který mě vede k současné kandidatuře. Naprosto střízlivě hodnoceno, v současné situaci by bylo ode mne nezodpovědné projevit neochotu vyrovnávat se s obtížnými úkoly, které na nás s nejvyšší pravděpodobností v nejbližší době čekají a zároveň se nepodílet na optimističtějších perspektivách, které se snad před naší společností otevírají.

Východiska

Jako celoživotní optimista střízlivého skeptického vidění a myšlení mám na mnoha životních situacích prakticky ověřenu platnost tvrzení, že všechno zlé je k něčemu dobré. V následujících úvahách se tedy pokusím podtrhnout, co dobrého lze z covidového období vytěžit.

Naprosto nejdůležitějším je, že pandemie pouze omezila, ale ani v nejmenším neochromila chod JAMU. Navíc končící rektorské období jí bylo zasaženo jen z menší poloviny. Práce rektorského týmu, stejně jako práce děkanských týmů obou fakult, byla nesmírně zkomplikována, ale nezastavila se

– naopak byla intenzivnější a psychicky náročnější. Nesmělo se především zastavit plnění dlouhodobých úkolů, z nichž každý je zaměřen do bezprostřední i dlouhodobé budoucnosti naší školy.

Nejdůležitějším úkolem přinejmenším posledního roku a půl bylo vytvoření, projednání a obhájení Strategického záměru vzdělávací a tvůrčí činnosti JAMU na období 2021+ . Jeho tvorba byla kolektivní jak na úrovni vedení fakult, tak v konečné koordinující a autorsky rozhodující fázi na úrovni vedení JAMU. Tento Strategický záměr, který byl na konci června finálně úspěšně obhájen a velmi kladně přijat Ministerstvem školství, je nesporně určujícím dokumentem i pro následující rektorské období. Moje koncepce by tedy naprosto regulérně mohla být jen jeho abstraktem. Vzhledem k tomu, že jedna z nejdůležitějších fází jeho projednávání se však odehrála na úrovni Akademického senátu JAMU, který je s tímto nejdůležitějším dokumentem dobře obeznámen, mohu si dovolit pouze podtrhnout a rozvinout některé jeho strategické cíle a priority, které chápu jako aktuálně nejdůležitější (samozřejmě i s ohledem na zkušenost z období pandemie Covid 19). Ani v nejmenším však nehodlám – jak je to zvykem v politice – nepodloženě či nezodpovědně slibovat. Chci se soustředit na to, co lze naplnit a co by přednostně naplňováno být mělo.

V koncepci svého působení v druhém rektorském období kladu programově důraz na:

- působení ve prospěch zvyšování kvality vzdělávání;
- podporu rozvoje výzkumu na obou fakultách především ve smyslu uměleckého výzkumu a výzkumu uměním – artistic research;
- hledání cest, jimiž se JAMU s ohledem na svá specifika vyrovná s ohlášenou reformou doktorského studia tak, aby přispěla nejen ke zkvalitnění tohoto studijního stupně, ale i zvýšení mezinárodní prestiže JAMU;
- rozvoj internacionalizace narušené obdobím pandemie Covid 19;
- péči o hlavní investiční akce;
- udržování a posilování specifického postavení JAMU v prostředí českých vysokých škol, udržování pracovních kontaktů s dalšími třemi uměleckými vysokými školami, rozvíjení spolupráce s dalšími univerzitami;

- dobré pracovní kontakty s MŠMT a se státní správou vůbec;
- péči o rozpočet;
- posilování JAMU jako ekologického a proekologického prostředí;
- péči o JAMU jako ve všech směrech o sociálně spravedlivého prostředí.

Zvyšování kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti

Prvním a téměř dominantním v záměru vytýčeným strategickým cílem je „Udržovat a rozvíjet vysoké standardy kvality všech vzdělávacích, uměleckých a výzkumných činností s cílem co nejlépe připravovat absolventy pro potřeby umělecké a pedagogické praxe, umělecké tvorby a výzkumu.“¹

Kvalitu vzdělávání razantně ovlivnila koronavirová epidemie a s ní spojený zákaz kontaktní výuky. Zkušeností – kladných i záporných – z tohoto období je nutné využít. Abychom začali kladem, nesporně nutnost téměř ze dne na den přejít na výuku on-line formu přinutila takzvaně „za pochodu“ všechny pedagogy (záměrně to nechci omezovat jen na věkově starší), aby začali zlepšovat své kompetence v této sféře a u některých, aby vůbec připustili, že počítačové technologie patří v současnosti k naprosto nezbytným pomůckám při vysokoškolské výuce i na uměleckých školách. Na druhé straně v praxi tzv. „natvrdo“ ověřila limity online forem při výuce umění.

Je tedy nutné nyní podporovat:

- vybavení fakult a jednotlivých pedagogů odpovídajícími technologiemi;
- pořádání kurzů a workshopů, které by na tuto zkušenost navázaly a dále zvyšovaly kvalifikaci pedagogů při práci s počítačovými technologiemi;
- projekty a workshopy hledající kreativní řešení při záznamu scénických i hudebních uměleckých výkonů a experimentálně hledaly prozatím nevyzkoušené (možná i netušené) formy tvůrčího online dialogu mezi pedagogy a studenty při praktických uměleckých seminářích;
- hledání možností výměny zkušeností se zahraničními (především s technologicky vyspělejšími a vybavenějšími) uměleckými školami.

¹STRATEGICKÝ ZÁMĚR vzdělávací a tvůrčí činnosti JANÁČKOVY AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ na období 2021+. s.6

V institucionální sféře je naopak nutné na úrovni ČKR a v odborné spolupráci především s pražskou AMU a oběma výtvarnými UVŠ jednoznačně jako závěr poučení z pandemie Covid 19 u MŠMT a Národním akreditačním úřadem (NAÚ) prosadit, že online výuka umění – přestože jsme ji úspěšně zvládli – je pouze nouzovým řešením (zde mohu navázat na předchozí kroky: na úrovni ČKR jsem to jasně poprvé vyslovil již po první vlně pandemie na plénu v červnu 2020 a společně se třemi uměleckými vysokými školami jsme v této věci pokročili i v diskusi s vedením NAÚ, které s našimi argumenty souzní).

Samostatným programem, v němž je nutné pokračovat, je průběžná digitalizace studijních agend a zlepšování podpůrných služeb pro akademické pracovníky, což zdůraznila i mezinárodní evaluace.

Doslova v „předvečer“ vypuknutí první vlny coronavirové epidemie od 1. do 4. března roku 2020 proběhlo mezinárodní posouzení kvality formou Externí evaluace JAMU, kterou na základě mezinárodně obesaného výběrového řízení provedla na Hudební fakultě agentura MusiQuE, jež zastřešila také evaluaci na Divadelní fakultě, provedenou agenturou EQ Arts. Závěrečné zprávy obou agentur byly diskutovány internetovou komunikací a jejich definitivní verze se staly velice důležitým materiálem pro vytvoření Strategického záměru.

I když se evaluace zaměřila specializovaně na práci obou fakult, vyplývají z jejích závěrů nesporně i úkoly, o jejichž naplňování by se měl zasazovat i rektor se svým týmem. Příkladem je doporučení rozšíření a posílení zpětných vazeb na absolventy školy. Nejde pouze o podporu pokračujícího kontaktu pedagogů s jejich absolventy, kteří úspěšně působí v umělecké praxi, ale také o hledání možností podpory čerstvých absolventů při jejich vstupu do praxe i těch, kteří z nejrůznějších důvodů (rodinných, zdravotních a jiných) z dobře začaté praxe museli na čas odstoupit a je pro ně obtížnější se do ní vracet. Samozřejmě zde mohu stavět na své zkušenosti, z dlouhé praxe úspěšného divadelního ředitele, kdy jsem byl členem Asociace profesionálních divadel a kdy jsem pěstoval mezioborové kontakty i s vedeními orchestrů a představiteli celé umělecké sféry.

Jedním z negativních důsledků koronavirové epidemie a zastavení veřejného kulturního života byla snížená možnost získání angažmá jak v divadlech, tak v orchestrech, proto je teď na všech úrovních potřeba posilovat

kontakty a spolupráci s profesionální hudební a divadelní sférou, s Českou televizí a Českým rozhlasem i multimediální sférou.

Protože pandemie Covid 19 utlumila a někdy i zcela zastavila aktivity ve sféře živého umění, výrazně limitovala i tvorbu uměleckých výstupů ze studia a silně omezila (či zastavila) i mimoškolní uměleckou tvorbu pedagogů a studentů. To se projevilo i na výkonnosti obou fakult i JAMU jako celku v Registru uměleckých výkonů (RUV), z něhož se odvozuje rozpočtový podíl JAMU na Fondu umělecké činnosti (FUČ), tedy i důležitý podíl rozpočtu obou fakult. Je tedy je nutné na úrovni MŠMT prosadit, aby nebylo toto období započítáváno, což se ve shodě s dalšími rektory uměleckých škol daří a do budoucna je potřeba všemožně podporovat mimoškolní uměleckou tvorbu pedagogů i studentů.

Rozvoj uměleckého výzkumu a výzkumu uměním

Velkým tématem, na nějž chci klást důraz v následujícím období, je posilování pozice JAMU v oblasti výzkumu hudebního a dramatického umění cestou uměleckého výzkumu či výzkumu uměním, mezinárodně uznávanou jako artistic research, a posilování pozice JAMU jako výzkumného centra tohoto typu v celoevropském kontextu. Od 22. do 26. 10. 2021 se podařilo po delší přípravě a ve spolupráci s pražskou AMU realizovat Mezinárodní evaluační panel vědy a výzkumu (MEP). Oproti velké Externí evaluaci JAMU již mohl proběhnout pouze formou on-site visit, což znemožnilo osobní návštěvu významných mezinárodních osobností, z nichž sestával hodnotící tým panelu na půdě JAMU v Brně. On-site visit proběhla i tak úspěšně, takže můžeme počítat, že i na touto formou navázaný na vztah budeme moci s členy hodnotící skupiny v budoucnu pracovně navázat.

Nesporně jeho prvním velmi cenným plodem bylo norským profesorem Johanem Haarbergem nabídnuté institucionální partnerství JAMU v Research Portal (Societ for Artistic Reseach), která je také naplněním jednoho z doporučení Mezinárodního evaluačního panelu. Prozatím zkušební členství v Research Portal dává možnost prezentace umělecko-výzkumných projektů JAMU v mezinárodním prostředí, v největší světové databázi svého druhu, také možnost srovnání našeho výzkumu se zahraničním a otevírá prostor pro navazování a rozvíjení mezinárodní umělecko-výzkumné spolupráce. Portál bude možné využívat i pro interní prezentaci našich projektů. Jde tedy nejen o

možnost posilování internacionalizace našeho výzkumného prostředí, ale z tohoto partnerství můžeme čerpat argumentaci pro širší diskusi o uznání uměleckého výzkumu v českém vědecko-výzkumném prostředí.

Aktivní práci v hledání postupů a taktiky, jak umělecký výzkum a výzkum uměním – artistic research prosazovat, aby byl i na národní úrovni institucionálně chápán jako plnohodnotná forma vědeckého výzkumu, byl zohledněn při hodnocení výzkumných organizací a posílil výhledově naše hodnocení dle Metodiky 17+ (a tedy i rozpočtový efekt) chápu jako silnou prioritu příštího rektorského období, a jsem připraven podporovat úzkou spolupráci s třemi dalšími uměleckými vysokými školami (na prorektorské úrovni už probíhá díky aktivní iniciační roli JAMU). Jsem také připraven k tomuto procesu osobně odborně přispět (byl jsem na konci devadesátých let aktivním účastníkem prvních odborných diskusí na toto téma s prof. Milanem Klímou, prof. Vostrým, prof. Mikešem a dalšími a od té doby je chápu jako jedno z témat osobních). JAMU by k tomuto tématu mohla například iniciovat konferenci a rozvíjet další iniciativy.

Reforma doktorského studia

Ministerstvem školství byla již dlouho připravována, několikrát při jednáních pléna České konference rektorů (ČKR) avizována a konečně 9. září tohoto roku na konferenci *Dny vzdělávací činnosti vysokých škol 2021* byla i představena koncepce reformy doktorského studia na českých vysokých školách. Doktorské studium je nesporně jedním z hlavních znaků kvality univerzity a JAMU může být hrdá na to, že se je podařilo zavést a akreditovat. V kontextu českých vysokých škol máme nesporně i dobré procento „průchodnosti“, tedy počtu studentů, kteří doktorské studium dokázali úspěšně ukončit. Reforma, která přinese změnu financování, by měla podstatně zvýšit stipendium a měla by vést i ke zvyšování kvality doktorského studia.

I když tato reforma vyžaduje novelizaci zákona, takže do praxe vejde až po určitém časovém odstupu, je potřeba se na ni začít intenzivně připravovat, což již také bylo z úrovně rektorátu pracovními setkáními s vedením obou fakult – prozatím ve vstupní informační rovině – zahájeno. Tato reforma by měla být výrazným nástrojem k prosazování uznání uměleckého výzkumu jako plnohodnotné varianty výzkumu vědeckého a v tomto smyslu by měly být již do akreditací doktorských programů zapracovány umělecké výkony a jejich reflexe

jako nezbytná součást doktorské disertace. V závěrečné fázi jejího zavádění je však nutno uvnitř naší akademie podrobně prodiskutovat a ve vztahu k MŠMT ve spolupráci s třemi uměleckými vysokými školami nutné prosazovat, aby byla zohledněna specifika doktorského studia na uměleckých vysokých školách – speciálně u hudebního a dramatického umění.

Rozvoj internacionalizace narušené obdobím pandemie Covid 19

Nejedná se jen o problém JAMU, o problém českých vysokých škol ani o problém naší republiky, ale v podstatě o problém celosvětový, vyvolaný ještě zcela nekončícím epidemickým ohrožením. Stejně jako znemožnilo či silně omezilo kontaktní výuku, zastavilo i většinu „kontaktní“ internacionalizace. Téměř se zastavila mezinárodní mobilita studentů i pedagogů. V nastávajícím období bude tedy potřeba věnovat maximální podporu obnovení této mobility.

Vyvolány pandemií jsou dnes aktuální diskuse o virtuální mobilitě, s níž je to pro JAMU podobné jako s online výukou umění. Nesporně je však potřebné zapojit se do CRP projektů hledajících její varianty a v návaznosti na program Erasmus+ 2021-2027 pomáhat vytvářet podmínky pro zavedení nových typů mobility, jako jsou virtuální, smíšené mobility, krátkodobé intenzivní mobility popř. mobility do mimoevropských zemí, pracovní stáže a mobility akademických i neakademických pracovníků. Virtuální mobility mohou být například přínosem pro mezinárodně zaměřený doktorský výzkum.

Je potřeba výrazně podporovat získávání kvalitních zahraničních pedagogů a pokusit se konkrétně vymezit statut dlouhodobě hostujících pedagogů.

Podporovat vytvoření fakultních i celoškolských materiálů propagujících excelentní specializace a jejich pedagogy jako marketingovou nabídku pro mobility studentů ze strany zahraničních VŠ.

Vynikající bylo, že ani v období pandemie Covidu 19 a s ní spojených omezení, nebylo zcela zastaveno konání prestižních mezinárodních akcí JAMU – v roce 2021, v druhém roce pandemie, byl realizován mezinárodní hudební festival *Setkávání nové hudby plus* formou streamovaného online přenosu a mezinárodní festival divadelních škol *ENCOUNTER/SETKÁNÍ* jako *JUMP: ONLINE!*, což bylo nesporně u obou akcí možné jedině díky vyspělé technologické schopnosti organizátorů z řad studentů i pedagogů i zaměstnanců JAMU. Neztratila se tak kontinuita pro tyto akce velmi důležitá, nesporně se

uskutečněním v celosvětově krizových podmínkách posílila jejich mezinárodní prestiž a pro všechny organizátory, realizátory i zúčastněné bylo jejich uskutečnění neopakovatelnou zkušeností.

I když doufáme, že se pandemie nevrátí, je nutné na tyto zkušenosti nezapomínat, ale metodicky i technologicky je rozvíjet. Nyní je však potřeba s plným nasazením obnovovat reálné fyzické konání těchto prestižních mezinárodních akcí, jak se to úspěšně podařilo (zde po roční přestávce) u letošní Mezinárodní soutěže Leoše Janáčka.

Celkově je potřeba podporovat strategické řízení internacionalizace, mezinárodní spolupráci v rámci strategických partnerství a členství v mezinárodních sítích a organizacích a všechny další priority, jak jsou zachyceny v Strategickém záměru.

V neposlední řadě plně pro JAMU využívat nabídky jednotné prezentace v zahraničí v rámci iniciativy Study in the Czech Republic a pokračovat v tvorbě a pravidelném obohacování webových stránek JAMU a obou fakult v anglickém jazyce.

Investiční akce

Schopnost realizovat investice je výrazem dobrého fungování státu, státních institucí, soukromých podniků a v jistém smyslu i veřejných vysokých škol.

Hlavní investiční akcí JAMU pro následující období, která je realizována v zájmu celé naší akademie, jsou Stavební úpravy, rekonstrukce, modernizace a úpravy objektu IVUC Astorka. Akce je projektově připravována téměř od počátku končícího období a realizována by měla být do poloviny období následujícího. Jejím výsledkem bude modernizace kolejních ubytovacích kapacit, rozšíření a racionalizace výukových prostor pro obě fakulty a výrazné zlepšení ekologických parametrů budovy (energetických úspor a energetického auditu), v neposlední řadě by zde měl také vzniknout studentský meeting point, bufetový či kavárenský prostor, který by měl výrazně přispět k mezifakultnímu studentskému soužití.

I do investičních akcí veřejné vysoké školy zasáhla epidemie COVID-19, v jejíž důsledku, jak konstatovalo 162. plénum ČKR, vznikly legislativní a ekonomické problémy, které výrazně komplikují rozestavěné stavby v režimu veřejných zakázek. I když stavební akce rekonstrukce ASTORKY nebyla ještě

zahájena, je již ekonomicky připravena a vzhledem k zdražení stavebních materiálů i prací musí být náklady aktuálně přepočítávány a nesporně bude celkový rozpočet narůstat.

Rektorát je samozřejmě připraven v odpovídající míře spolupracovat na všech dalších investičních akcích obou fakult jako jsou Stavební úpravy divadelního studia Marta a Stavební úpravy objektu HF na Komenského náměstí. Na tyto akce je nutné klást důraz, protože – jak bylo již před dvěma roky deklarováno ze strany MŠMT – stavba nových budov veřejných vysokých škol (VVŠ) není podporována a omezováno je i rozšiřování zastavěného půdorysu současných objektů VVŠ.

K současnému divadelnímu, hudebnímu, multimediálnímu umění, tedy i k jejich výuce, již neoddělitelně patří optické, světelné, zvukové, akustické a další, především však vše propojují IT technologie. Konkrétní technologická obnova a modernizace spadá koncepčně i realizačně do kompetence obou fakult, je však indikátorem celkového kvalitativního rozvoje JAMU, je tedy rektorským zájmem i závazkem tento rozvoj, tedy naplňování technologické vize naší školy podněcovat a podporovat, k čemuž by se nyní měly otevřít nové zdroje v Národním plánu obnovy.

Nesporně plně v kompetenci rektorátu je Optické propojení objektů JAMU, které technologicky zvýší schopnost horizontální komunikace jednotlivých součástí JAMU, jejíž obohacování doporučila ve svém závěru i Mezinárodní evaluace.

A konečně dlouhodobým projektem přesahujícím období, pro něž je vypracováván tento nástin koncepce, je přemístění rektorátu JAMU do vlastních prostor, což by mělo řešit i další prostorové problémy výuky obou fakult. Bezprostředně po začátku končícího funkčního období, byla zahájena jednání k získání objektu bývalého státního zastupitelství na lukrativní adrese ve středu Brna, prozatím se však jeví jako reálnější varianta prodloužení platnosti dlouhodobé smlouvy o zřízení věcného břemene pro užívání nebytových prostor dosavadního sídla Rektorát JAMU na Beethovenově ulici č. 2, které je smluvně zajištěno do roku 2027. S vlastníkem nájemního domu, Statutárním městem Brno, bylo již zahájeno na úrovni primátorky jednání, v němž je nutné pokračovat, i když na přemístění rektorátu do vlastní nemovitosti je potřeba dál pracovat jako na dlouhodobém – i když mírně snovém – plánu.

JAMU v prostředí českých vysokých škol a ve vztahu k státní správě

Vše, co zde programově uvádím – a zdůrazňuji opět, že jde jen o potvrzení některých priorit – může být realizováno jen při dobré spolupráci rektora a každého jednotlivého člena rektorského týmu s oběma fakultami a všemi součástmi JAMU v neoddelitelné symbióze s dobrou vzájemnou spoluprací obou fakult a všech součástí JAMU.

Obtížně by však tento program mohl být naplňován bez legislativního rámce, administrativní opory a dostatečné rozpočtové základny. Pro jejich vytváření je důležité pěstovat a kultivovat spolupráci s MŠMT a dalšími orgány státní správy, i s prostředím českých veřejných vysokých škol, na rektorské úrovni především skrze dobré vztahy a odbornou spolupráci uvnitř České konference rektorů. Jako naprosto nezbytnou pak vidím spolupráci čtyř veřejných vysokých uměleckých škol, které chápu jako normativní prostředí pro celou oblast českého vysokého uměleckého školství. Neformálně jsme proto ustavili „malou komoru rektorů uměleckých vysokých škol“, v níž je spolupráce a vzájemné vztahy v současnosti ve skvěle fungujícím stavu. Stejně tak se mi podařilo navázat velmi dobré vztahy s rektory dalších „neuměleckých“ univerzit, za něž za všechny mohu jmenovat přátelský a zároveň pracovní vztah s rektorem nám nejbližší brněnské vysoké školy a druhé nejprestižnější české univerzity, současným novým předsedou České konference rektorů prof. MUDr. Martinem Barešem (jehož výsledkem byla například velmi účinná pomoc v očkování našich pedagogů proti nemoci Covid 19).

Úsilí o vytváření v tomto smyslu chápaného dobrého postavení JAMU v prostředí českých vysokých škol jsem věnoval v končícím období hodně energie i schopnosti navazovat mezilidské vztahy, což také svou kandidaturou nabízím do další služby.

Neméně potřebné je rozvíjení spolupráce se základními uměleckými školami, které tvoří nesmírně cenné kulturní a ranně umělecké prostředí, z něhož se rodí zájemci o studium na JAMU, a konzervatořemi, jež jsou již přímo důležitým a v řadě oborů nezaměnitelným předstupněm vysokoškolského uměleckého vzdělávání (což jsem vyjádřil záštitou odbornému fóru Umělecké vzdělávání 2030, pořádaného Ředitelskou akademií v květnu 2021).

Důležitým partnerem, který je personálním složením zcela vnějším, ale v institucionální struktuře v podstatě vnitřním, je Správní rada JAMU, která byla v končícím období schválením mých návrhů Ministerstvem školství výrazně personálně posílena v právní i odborné oblasti jmenováním emeritní ústavní soudkyně a senátorky Elišky Wagnerové, emeritního rektora MU a současného senátora Mikuláše Beka a ředitele významného hudebního festivalu Concentus Moraviae Davida Dittricha.

Péče o rozpočet JAMU

Naplňování a rozvoj programu vzdělávací a tvůrčí činnosti je v přímé závislosti na rozpočtu JAMU. Od počátku končícího období jsme v úzké spolupráci s třemi uměleckými školami (ale aktivní role JAMU zde byla vždy podstatná) usilovali o posilování rozpočtu a uznání rozpočtových specifik uměleckých škol a mnohé bylo na této cestě již dosaženo.

Po jednáních všech čtyř UVVŠ, která byla vyvolána z iniciativy JAMU, zřídilo MŠMT Fond umělecké činnosti (FUČ), z něhož je uměleckým školám a uměleckým fakultám (těžícím též z této naší iniciativy) v současnosti rozdělováno podle kritérií vycházejících ze 75% z RUV 100 milionů.

V stávající podobě byl prodloužen prozatím o rok (a v nejbližším období bude opět prodloužen) kontrakt o fixní části rozpočtu tzv. Sektoru 1, který tvoří právě čtyři UVVŠ. Jedná se o zafixování dohodnutého počtu studentů na delší časové období, což JAMU osvobozuje od závislosti na případných výkyvech v počtu studentů, jak je tomu u neuměleckých VŠ.

Bylo dosaženo rozpočtové úpravy, která uměleckým školám doplnila nemožnost ve stávajícím systému hodnocení vědy na vysokých školách získat do rozpočtu odpovídající částky adresované ostatním školám na vědu a výzkum.

A tato iniciativa výše zmíněné „malé komory rektorů uměleckých škol“ dále pokračuje (opět především z iniciativy JAMU a AMU). Na úrovni náměstka ministra školství byla zahájena diskuse o nutnosti zvýšení rozpočtu našich čtyř uměleckých vysokých škol, aby mohly být posíleny platové podmínky pedagogů a všech zaměstnanců a mohly obstát ve srovnání s platy středoškolskými. MŠMT v současnosti připravuje strukturální revizi dělení fixní části rozpočtu všech VVŠ a jako UVVŠ máme velkou naději, že by naše rozpočtové a z nich vycházející platové podmínky mohly být v této revizi zohledněny.

Péče o rozpočet je procesem, v němž je potřeba pokračovat – a v němž se pokračuje – právě v těsné spolupráci s pro nás nejbližšími uměleckými vysokými školami.

JAMU jako ekologické a proekologické prostředí

V roce 2018 jsem jako rektor připojil svůj podpis za JAMU k *Výzvě brněnských kulturních institucí k vyhlášení stavu klimatické nouze na území města Brna*. Tento podpis byl výrazem mého přesvědčení, že jako umělecká škola by JAMU měla být ekologickým a proekologickým prostředím. Ekologické téma by mělo být organickou součástí současného uměleckého myšlení a mělo by se promítat i do současné výuky umění a do celého života JAMU.

Jsem připraven podporovat všechny akce, které by rozvíjely ekologické myšlení na naší akademii: besedy, přednášky, diskusní fóra s ekologickými filozofy i odborníky na ochranu životního prostředí, nejrůznější do veřejného prostoru adresované umělecké akce ekologického typu. Ideální bude – a to chci podporovat – když jejich iniciace bude aktivitou studentů. Ve stavu klimatické nouze, do něhož stále hlouběji upadá celý náš svět, bychom se však měli všichni snažit chovat co nejekologičtěji a měla by se tak chovat i JAMU.

Rekonstrukce objektu IVUC Astorka zvýší ekologické parametry tohoto objektu, stejně tak je potřeba udržovat a vytvářet další postupy „hmotné“ ekologie, neméně důležitá je však výchova studentů k ekologii a posilování ekologického myšlení celé akademické obce a ekologické působení JAMU na veřejnosti – posilování ekologie duchovní v tvorbě divadelní i hudební fakulty.

JAMU jako všestranně sociálně spravedlivé prostředí

V nejvyšším smyslu je ekologické myšlení a chování etickým postojem. Vytváření ekologického a proekologického prostředí je tedy snahou o vytváření etického prostředí a chce-li být JAMU takovým prostředím, musí pečovat o „ekologii“ lidských vztahů, aby byla všestranně sociálně spravedlivým prostředím.

Vracím se tak na závěr k tomu, co jsem uvedl na počátku tohoto nástinu koncepce, že vysoké školy chápu „jako nezaměnitelná ohniska demokracie“. Plnohodnotně demokratická společnost však musí být společností právně i sociálně spravedlivou, společností, která dbá nedílně o lidská práva a svobodu

jednotlivce jako etické bytosti ve vzájemném respektu všech jedinců danou společností či společenství tvořící.

Kandiduji-li na pokračování služby v čele JAMU, chtěl bych všemi svými silami přispět, aby takovým plnohodnotně demokratickým a vnitřně svobodným společenstvím byla. Respektuji podněty, které vzešly a vzejdou z iniciativy NE!MUSÍŠ TO VYDRŽET či z iniciativ příbuzných. Jsem připraven pozorně naslouchat všem podnětům, kterým jde o nezaměnitelnou svobodu jedince v spravedlivě rovnovážném a vzdělávací a tvůrčí poslání naplňujícím prostředí akademie nesoucí Janáčkovo jméno pomáhat „vstoupit do života“.

Nechápu tento proces jako revoluci, ale jako etický evoluční proces hledání především preventivních postupů. Postupně je potřeba ujasnit funkčnost Schránky důvěry, otázku anonymních či podepsaných podání, novelu Etického kodexu včetně případného zřízení Etické komise, otázku případného ombudsmana atd. V tomto procesu pro mě budou hlavními partnery Akademické senáty s akcentem na váhu hlasu studentských senátorů a samozřejmě vedení obou fakult a budu otevřen v případě potřeby i na individuální setkání se studenty, pedagogy i zaměstnanci v případě potřeby řešení jejich aktuálních jednotlivých problémů (a k tomu si vymezím fixní čas).

Napsal jsem na počátku, že moje celoživotní dospělá aktivita byla určována „zvýšeným pocitem zodpovědnosti“, na závěr to mohu doplnit, že tento pocit zodpovědnosti mě také od dospělosti krok za krokem přiváděl k tomu, abych postupně všechny své síly vkládal – většinou skrze uměleckou tvorbu – do úsilí o svobodu společnosti a ochrany lidských práv.

Svoji celoživotní zkušenost i morální kredit nabízím k pokračující službě JAMU – rektorství stále chápu především jako službu – k procesu evolučního rozvoje JAMU ve všestranně sociálně spravedlivou a mezinárodně odborně uznávanou vysokou školu „držící ve jménu Leoše Janáčka vysokou kvalitu uměleckých hodnot, která je zároveň živým prostředím reagujícím na nové umělecké trendy i zárodky těchto trendů iniciujícím a v neposlední řadě dokáže držet krok s technologickým vývojem a s ním souvisejícími inovacemi.²

²STRATEGICKÝ ZÁMĚR vzdělávací a tvůrčí činnosti JANÁČKOVY AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ na období 2021+. s.6